

DOMOVINA

Uvodništvo

Jane Schillerjevici cesti št. 8. — Dopolni blagovillu stran-
kiral, rokopisi se ne vračajo.

Izkušnja trikrat na teden, vsak ponedeljek, sredo in petek ter večje na
Averje in Nemodji 12 krm, pol leta 6 krm, 3 meseca 3 krm. Za Averje
in druge delele toliko več, kolikor znaša polnina, namreč: Na leto 17 krm,
pol leta 8 krm 50 vin. Naslednja se postaja upravitelstvu, plačuje se vsakrj.

Na kmetstvo

se plačuje od vsake petle-rvine po 30 vinarjev za vsa-
kkrat: in večje invarate in zmogostno kmetstvo
znatno popust.

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

O slovenskem trgovstvu na Štajerskem in Koroškem.

Bestaril in poročal na I. vsesloven-
skem trgovskem shodu v Ljubljani
Joko Smertnik.

(Dolje.)

Ali ne samo to! Tu se nam gre
za naš narodni obstoj. Iz prej omenje-
nih mest se širi na delo germaniza-
cija. Ni ga naroda na svetu, ki bi znal
izrabljati vpliv kapitala na politično
mlajenje priproste ljudstva tako, ka-
kor to razumejo naši renegate.

Kolika nevarnost pred našim
narodnim in gospodarskim obstojem,
najlaže dokazem z nekaterimi števili.
Celje je malo mesto z nekaj nad šest
tisoč prebivalcev. Naša okoliška ob-
čina, ki šteje približno 8000 prebival-
cev, pa tvori slovenski obroč okoli
celjskega mesta. Ako bi dobili Nemci
v roke to občino, česar se še ni bati,
dobili bi v roke ključ do nadaljnega
prodiranja in kaj kmalu bi imeli potem
od Celja do Vojnika in naprej do Vi-
tanja in Konjice vso pokrajino v svoji
oblasti. Pot bi jim bila odprta tudi v
Savinjsko dolino in proti Laškem trgu
do Zidanega mosta. Le mimogrede
omenim, da je v tej občini šest večjih
slovenskih industrijskih podjetij proti
svoji enemu slovenskemu, več malih
slovenskih trgovin in le malo slovenskih
„Schulvereine“ je imelo 100.000 K
za pomenčevanje naših slovenskih oko-

litkih otrok. Treba je tedaj na naši
strani podvojenega gospodarskega dela,
da ne razpodi ta naš slovenski obroč,
temveč stre danaljšo politično moč
celjskega nemstva.

Kakšen vpliv ima nemški trgovina
na mariborsko okolico, je razvideti iz
tega, da so nemški trgovci večinoma
posestniki krasnih vinogradov v okolici,
slovenski prebivalci so pa njih vini-
čarji.

Mariborska okolica je daleč na
okoli v nemških rokah. Ni bila tedaj
franza, ako sem dejal, da nemški trgovci,
ki so večinoma slovenski renegate —
stegajo kakor polpi svoje prste na vse
strani po naši deželi.

Zato nam pač ni težko priti do
spoznanja: da je naš narodni obstoj
zagotovljen šele tedaj, ako dobimo v
svoje roke upravo spodnjaštajerskih
m-st. Če bi pa padla Spodnjaštajerska,
se tudi Kranjska ne bi mogla obraniti
germanizaciji, saj še sedaj prelihbko od-
bira germanizatoričen pritisk, ki pri-
haja preko Koroške.

A naš slovenskem trgovstvu je
dana ona velika naloga, da prepreči
naše nazadovanje in zagotovi obstoj
ter boljše bodočnost svojemu narodu.
Velika in častna je ta naloga, zato pa
se je mora zavedati slehern slovenski
trgovec in mora tudi po tem uravnati
svoje delovanje.

Sami trdimo, premalo se je svažo-
valo važnost slovenskega trgovstva.
Zato pa je sadnji čas, da gremo med
ljudstvo in ga poučujemo o pomenu

slovenskega trgovstva. Znano je, da
hoče slovenski kmetovalec iz svojega
sina, ki ga pusti študirati: „gospoda
dubovnika“, mečkani pa hočejo imeti iz
svojih sinov le doktorje, sodnike in
druge take visoke glave. V tem ozi-
ru bode treba še mnogo poučevati naše
ljudstvo in ga navdajevati, da posveča
svoje dečo z isto vnamo trgovskemu
stanu. Skrbeti moramo v prvi vrsti za
narabljaj iz premožnejših slojev.

Mnogo lepih virov dohodkov je
je izgubil še naš narod in to po krivdi
posameznikov, ki se krčevito oprijem-
ljejo tega, česar so se oprijemali nji-
hovi očinci. Mesto one potrdiljivosti
in onega mehkave čustvovanja bi mo-
rali gojiti energijo ter manj obzirno
gledati na levo in desno ter navzgor,
ampak z bistrim očesom moramo smo-
triti svojo lastno korist.

Ali so morda delali veliki narodi
v tem oziru drugače? To je boj za
obstojan in brez tega boja ni misliti
ne obstoja ne napredka. Tak boj pa
nas krepi v gnetnem in daljnem
ozi-ru. Henrik Tomas Beckle, angleški
kulturni historik pravi: „Vedno in
vedno moramo čuti o zlu bogastva in o
grozi ljubazni do denarja; in vendar
ni nobena druga stvar iz človeku
napravila toliko dobrega. Njej se ima
zahvaliti vsa trgovina in obrt. Ti dve
ste nas seznanili s produkti tujih de-
žela, vsadili vedoželjnost, vsek obče-
vanja z drugimi narodi raznih nara-
dov, jezika in misli, razširili naše ideje,
privadili ljudi podjetnosti in pridili nas

koristnih umetnosti in nam pridobili
obprecejšnja sredstva za zmanjšanje
bolečin in rešitev življenja. Za vse to
se za valimo ljubezni do denarja. Če
bi se posrečilo teologom izgovoriti jo,
tedaj bi vse to prekinilo in padli bi
nazaj v barbarstvo“.

To ljubazen do denarja in razum-
nega gospodarstva je treba nedvomno
povzneti v našem narodu in storiti
vse, da posveča narod v večji meri
svojo dečo onemu stanu, kateremu je
odprta najvišja pot do bogastva — to
je trgovskemu stanu.

Za povzdigmo naše trgovine je treba
nam predvsem dobiti dobrih trgovskih
nadlajevskih, srednjih šol in akademij
s slovenskim nčinim jezikom. Na Spod.
Štajerskem potrebujemo predvsem tr-
govskih nadlajevskih šol v mestih in
trgih, ki bodo na narodni podlagi usta-
novljene. Nudiati pa moramo našim
slovcem tudi priliko trgovske izobrazbe
na srednjih trgovskih šolah — zato
bodošmo tudi toliko časa zahtevali tr-
govske srednje šole s slovenskim učnim
jezikom za Spodnjo Štajersko, da jih
dobimo, ali še najhitreje jih dobimo,
ako se postavimo na stališče samo-
pomoči, ker avstrijska vlada nam v
svoji „nepripravnosti“ deli rajše klofote,
kakor vretre našim potrebam. Ali
prigoditi se zna, da bodošmo plačevali
avstrijski vladi tudi Slovinci s istim
denarjem, kakor nas ona plačuje.

Dan za dnevom doletavajo Štajer-
ske Slovence najgerstanejšje krivice
in to od vseh oblastev. Pravice iščeš

LISTEK.

Na Bregu.

(Spisal Ivan Vrhnik.)

(Kosov.)

IX.

Dva se optila bi; temna je noč,
drugi, človek, sam se kanejo.

Aleksander.

Teško opiše pero, v kaki grozi
in strahu je ostala Netka po Šaleko-
vem begu sama v sobi.

Ne bi se mogla bolj ustrahiti, če
bi udarila strela tik prednojo in tla.
Zdelo se ji je, da ji je zledenela kri
v žilah.

Kaj se je zgodilo? Škodila je k
oknu in napeto poslušala. Znanj je še
vladala glna, temna noč. Nekaj zven-
dic na temnomodren, a večidel obla-
nost neba ni moglo razsvetliti skriv-
nostne in grozne teme — Drava je
razburjeno šumela, po strugah se tui-
tam pokal zaostal, trdovratno se z vodo
boreč led; veter je jecal po starih
dupleh. . . A drugoga ni bilo slišati.
Nobene stopinje, nobenega glasa. Pavle

je zginil kakor bi ga zemlja požrla.

Netka je začela misliti, kaj so je
zgodilo! Poročen ji zakonski moč, ka-
teremu je pred oltarjem obljubila ne-
omajno zvestobo, je dobil po noči pre-
snega njenega fanta pod oknom. .
In ona, ona je odobrvala to, ona je
hotela še v trenutku izpiti vso opojno
pljasko stare, še vedno neugalcne mi-
slodostne ljubavi — ona, zakonska žena.

V dahi ji je zagorel kos.

Vrgla se je na postelj in jela
vroče jokati. Prikradel se ji je še v
spomin strah, da je morda znanj ka-
teri ubit, Pavle ali Šalek. „Ja jaz sem
kriva. . . Odpeljejo me v ječo in pred
sodišče —“

„Pa kaj za me! Kriva sem bolecina,
katere trpi Pavle, ako še živi. Vse je
storil za me, rad me je imel — a po-
plačala sem ga z zakonsko zvestobo
— in ljubejo — oh —“

Netka je s nova jokala. Bila je
ponosna ženska in pri vsem kosu jo
je najbolj peklo ljudsko mnenje.

Pa kakaj ga ni? Vstala je in šla
iz hiše. Prehodila je precenjen kos
sveta okrog koč, voda in blato sta ji

pljaskala v nizko domače čevlje. A
netka ni ničesar, klicati pa ni ni spala.
Malo lažje pa ji je bilo.

Premišljevala je vse sadnje do-
godke in težke obsodbe starišev, ki so
je viliili v ta zakon, so ji blodile po
glavi. —

Pavle pride morda sadajnadaj doma,
se viede in je ne pogleda ter ne na-
govori. In tako bo to šlo danazdnevom,
to je vedelo. Lažje bi ji bilo, da bi jo
pretepel, razkridel se in izgovoril —
tako bo pa čitala danazdnevom v aje-
govih očeh težko obsodbo svojega greha,
trpela bo in se bala. — Kakor cela
narava, kadar visi hadournik nad go-
rami, se križajo dolgi, goreči bliski in
šumi v oblaku. —

Kakšno bo to življenje?

X.

V hiši za to več prostora ni,
oba je, ki ti tako govori.

Aleksander.

Ande je nekaj časa čakal Pavla;
ker ga pa od nikoder ni bilo, je odšel
domu.

„Ali misli, da bom čakal, da vname
dolgo ljubeznjivo slovo od svoje Netke,

ko se prepišta, da je vse skupaj le
prazna govorica? Saj ni še le teden
dni otenjen. . . Če pa se je le kaj
zgodilo? Ne grem za njim, za me je
prenevarna pot po jezovih. Padem lahko
v potok in voda ni več za moje stare
kosti. . .“

Drugo jutro je pa vendar šel na
Breg. Skrbelo ga je le nekoliko, kaj
se je zgodilo. Netko je dobil vso obje-
kano in prestrašeno v kuhinji. Še si-
kala ga ni, ko je stopil v vežo; strmela
je v peč, kjer se je kuhalo.

„Dobro jutro ti Bog daj! Kaj pa
je bilo večeraj s Pavlom?“

„S Pavlom — ničesar. Ni ga bilo
domu.“

„Ni ga bilo domu? Pokaj se pa
jodeš?“

„Saj vam pravim, da ga ni bilo
domu. Najraje kje ribi.“

„Tako, tako. Tu se naj zloraj
spopna. Hm, hm, nekaj pa je le moralo
biti. . . Ta ni vse v rola“, je mrmral
kum in šel proti strugi, kjer je bila
navadno priprta Pavlova ladja.

Ta je bila na svojem mestu —
Pavla pa nikjer!

Slovenec zaman, povsod se protežira le neamtov, slovenkemu avtohtonemu prebivalstvu, katerega je v deželi nad 400.000, pa se kratko na najbrezobzirnejši način še tako primitivne njegove pravice. Zato se ni čuditi, da se vedno bolj širi plamen ogorčenosti n-šega ljudstva proti takemu izražanju in vedno in vedno postaja močnejši glas: „Proč od Gradca!“ Tudi slovenke naše trgovske kliče: „Proč od Gradca!“ in odločno zahteva ustanovitve posebnega trgovca in obrtne zbornice za Sp. Štajersko. Slovensko trgovstvo na Sp. Štajerskem nima nobenega zastopnika v trgovski in obrtni zbornici v Gradcu in ga tudi ne more dobiti, ker so za to še predobro preskrbeli Nemci in vlada, ko so sestavljali volilni red za trgovsko in obrtno zbornico na Štajerskem. — Kaj pa pomeni trgovska zbornica za trgovstvo, tega mi ni treba razlagati trgovcem. (Konec sledi.)

Mohorjeva družba.

Odbor družbe sv. Mohorja se je obrnil do poverjenikov z vprašanjem: „Zakaj je nazadovale letošnje število udov za več kot za 2000?“ ter dobil med drugim odgovor: „Ker ni molitvenika!“ (Glej koledar 1908, stran 134.)

Takšni odgovori so pač umiljivi, kaj so poverjeniki izkličajo le duhovnik — a so duhovniki v tem slučaju pristranski. K' bi se bil odbor obrnil s takimli vprašanjem do vseh udov, naj se izrazijo pri naročanju prihodnjega napram poverjenikom, šele bi si bil to leto molitvenika ali ne — ko bi bil povpraševal odbor na ta način, bi dobil precej nasprotni izjav. Docela zanesljivo menimo udov pa ni izvedel, če bi si bil znal pridobiti brez posredovanja duhovnih poverjenikov, kajti vsako ve, kako nevarno je pri današnjem nezmožnem nadzorovanju od strani duhovstva izročiti pred duhovnikom njemu neobjavo menja. Zato motivacija, s katero opravičuje odbor sopetno izdavanje molitvenika nikakor ne more zadovoljiti slovenske javnosti.

Priznamo, da se najdejo pri nas ljudje, ki jim je molitvenik začetek in konec vsa potrebna znanja, veru-jevno radi, da je nazadovale število udov obziroma da je nazadovale število udov, da je nazadovale število udov — priznati pa se tudi mora, da prevladuje pri nas število tih, ki jim je ljuba jedna početa knjiga, kot pa 10 molitvenikov, vemo tudi, da bo število udov nazadovale ne za 2000 ampak za

20.000 če bo v bodoče začel odbor vsako leto obdarjati ude s molitveniki. Med tema nasprotnima elementoma doseči kompromis, ustreči to močniti obema, je odobrova naloga.

Če se sto in stokrat trdi: Mohorjeva družba je cerkvena bratovščina, še steno nikakor ni dokazana opravilnost, izdajati molitvenik za molitvenikom.

Večina udov smatra Mohorjevo družbo za podjetje, ki mu je jedini namen izdajati cenjenih poljednih knjig ne smatra je za bratovščino čeprav se to v Koledarju venomer naglašča. Če pa hočejo nekateri gospodje z odborom vred vstrajati na stališču, kakoršno je družbi po pravih odmerjeno, če hočejo, da se smatraj Mohorjeva družba samo za bratovščino, potem ne smejo udrinuti po ohih, ki hočejo opozoriti napredne Slovence na to, da zanje Mohorjeva družba nima pravega pomena.

Če hoče odbor postopati tako, če se neče ozreti na nobeno željo naprednih Slovencev, potem pa tudi Mohorjeva družba ni več vseslovenska družba, kar je danes faktično, ampak cerkvena bratovščina ozir. klerikalno podjetje. Če bo kdo potem agitiral proti družbi, se mu tega nikakor ne bo treba strmovati.

Več vzrokov nazadovanja je navele odbor, midimo pa, da je pastil zmemar brčias najraznejšega namred: dalečai napredok narodov in ekonomsko izbiranje čtiva. Časi, ko se je menilo, da mora biti sleherni rodoljub od Mohorjeve družbe, jednega lokalnega političnega časopisa ter strokovnega lista so minili, morali so izginiti, se umakniti naraščajočemu številu na svetlo danih slovenskih knjig in listov. Dandanašnji je Slovincu še težko mogoče predložiti vse slovenske knjige, kamoli si jih nabaviti. Uprav te pa se že začenja potreba premišljenega izbiranja čtiva, ekonomičnega nakupovanja knjig.

Knjižnice, ki jih najdemo zlasti po Kranjskem in Štajerskem danes že skoraj v vsaki fari, skrije za to, da se v istem kraju ne najde mnogo kupcev jednoistne knjige. In Mohorjeve knjige? V vsaki vasi, v vsakem selu je precej udov, pač umiljivo, da pridejo varčni ljudje do zaključka, da je najbolje si izposoditi Mohorjevo knjigo od sosedu in si nabaviti za tisti 2 kronci kako drugo knjigo, ki je ni dobili v vasi.

Vai, ki so že kdaj sbirali knjige za ljudske knjižnice so imeli priliko

zadeti na takine gospodarsko misleče ljudi. Zaboje polne Mohorjevih knjig najde skoraj pri slednjem starejšem rodoljubu, a kaj, vse knjige so nerabljive, ker jih je še domala vsako prečital. Na drugi strani pa ostale slovenske knjige ne najdejo dovolj kupcev.

Če tudi nimamo v mislih agitirati za družbo ali proti njej, vsekakor ne moremo ožalovati nazadovanja glede števila njenih udov v narodovarskih krajih; nasprotno, v tem vidimo tih odpor proti nezmišelnemu razmnoževanju jednoistne knjige. Ždi se nam, kakor bi narod sam izpovedal, da je škoda tistih tisočakov, ki so jih vrže za papir po nepotrebnem na narodnim nasprotnikom v žrelo, dočim oni, slovenski narod pri ogromnih gnetnih žrtvah in izgubah nima ni dušernega dobička od tega, če ima na razpolago črez potrebe jednakih knjig, ki jih more le jednomkrat čitati.

Ako bi se torej število Mohorjanov tudi še za nekoliko tisoč skrcilo, bi družba še vedno lahko izdajala po 6 knjig na leto. To bi narodni kot takemu nič ne škodovalo, ako oni, kateri od družbe sv. Mohorja odpadejo, za ta denar kajpjo druge slovenske knjige, bodi si že počne ali pa leposlovne vsebine. Slovensko slovo bi od tega imelo lahko velike koristi ter bi postalo mnogovrstnejše in zanimivejše.

Madžarsko divjastvo.

Ražomberk, malo mesto na Slovaškem, je Kalvarija slovaških narodov. V tem mestu divja hunska sarovost madžarska kakor nikjer drugod. Lansko leto je škof Parvy, kot verni sluga madžarske vlade vzel službo župniku Hlinki, samo zato, ker je Hlinka veren sovražnik naroda. Škof Parvy je pa tudi drugod napravil narodno čutečo župnico in službe in je nadomestil z Madžari ali madžarini, kar je po navadi še huje. Na to je odgovorilo ljudstvo v Sačkah s šolako in cerkveno stavko, ki trajala še poldrugo leto. V spomin je še zloglasna pravda proti čeli trumi ražomberkih Slovačkov dne 7. jan. 1906, ki je vabedila gnjus in odpor cele Evrope proti madžarski nasilnosti. Pa vse to so ti hunske divjaki prekosili minolo nedeljo dne 27. oktobra 1907. I. Ta dan krvi in groze ostane kot zgodovinski dan zapisan v zgodovini slovaškega mučenstva.

Cernovčani so na besedo svojega bivega župnika Hlinka nabirali denar za novo cerkev. Žrtvovali so v ta namen, kar so mogli, nekateri so si celo izposodili denar za to, tudi iz Amerike so pošiljali izseljenici darove za novo cerkev. Tako se je nabrala potrebna svota in nova cerkev stoji danes v Cernovi. Naravno je, da so Cernovčani zahtevali, naj jim novo s tolikimi žrtvami sezidano cerkev posveti njih rjck in ljubljni župnik, katerega je madžarska zloba spravila ob slehbo; saj je bila cerkev po njegovem prizadevanju sezidana. Prošli so škofa Parvyja, naj dovolji župniku Hlinki cerkev blagosloviti. Škof je odgovoril, da tega ne dovoli in da pride sam cerkev blagosloviti. Cernovčani so mu na to odgovorili, da ga ne marajo in da bodo čakali s blagoslovljenjem na Hlinko. Škof Parvy se je nato pripeljal z madžarskimi duhovniki in pod vodstvom madžarske žandarmarije v Cernovo, da cerkev blagoslovi. Ljudje, ki so vedeli, kaj namerava, so bili že v soboto cerkev zaprli, a nek madžaronski strelar je cerkev odprl. Ljudstvo ki je vendar mislilo, da je cerkev, katero si je samo plačalo in sezidalo tudi njegova last, je cerkev izpraznilo, da bi tako madžarski škof in njegovi madžaronski duhovniki ne imeli kaj blagoslovljati.

Drugače dne se pripelje škof Parvy s svojimi madžaronskimi duhovniki pod vodstvom žandarmarije v Cernovo. Medica se postavi prišlecom nasproti, kiče, naj se vrnejo od koder so prišli, ker jih ne marajo. Ražarjenost naroda je bila tem večja, ker so bili v slofozem spretnosti nekateri duhovniki, kakor dekan Pazurik, ki so dali častno besedo, da ne bodo bres Hlinka cerkev blagoslovili. Škof je dal povelje kletjem pognati v množico. Nekoliko jih je bilo porođenih. Da bi zabrali večje nesečo, so nekateri motje hoteli kaj obrniti in voz nazaj proti Ražomberku. Poveljnik žandarmarije je dal na to povelje strežaji v množico, ne da bi jo poprej pozval naj se razide, žandariji so spridili na 5 do 10 korakov oddaljenosti 4 salve v množico. Obitalo se na mestu 15 urtvih med njimi 5 žen in 2 otroka, 9 težko ranjenih in 60 do 80 ranjenih. Po urtvih je ostalo 50 škof. Med ubitimi je vdova, mati sedmih otrok.

Množica se je razbežala, žandariji za njo. Zapirajo ljudi brez povera, škof in njegovo duhovstvo se je vrnilo polito s krvjo nesrečnih slovaških žtev v Ražomberk. Nad Cernovo je proglašal nagli sod. Žandarmarija zapira in deživeli bomo pravdo, ostankejo nogi je bila ona janvarija 1906 I.

Ražberjenost in ogorčenost je proti vladi in madžarski duhovščini nepopla. Ljudstvo je prepovedalo in zabranilo duhovstvu izvršiti pogrebne obrede.

Madžari pošiljajo vojaštvo od vseh strani v vas, da bi s tem nekako opravičili svoja slovinstva in vrgli sum za Cernovčane, da so pustarji.

V parlamentu se pa na usta ministrskega predsednika spregovorile že hunske divjastvo madžarov. Nemadžarskim obtožnikom madžarskega divjastva je zabrusilo besede v obraz: „Igrate se za mučenike“. — Ta kri bode vedno pričala proti divjim hunskim betjarom, ki še v 20. stoletja rohne v srca Evrope. Slovaško bode pa ta divjaski čin tako prestrel, da bode vendar odložiti svojo golobijo krotkost in poniznost ter se bodo sprli te hunske bandi madžarske plemenitalko-klerikalne kliki, ki s takimi sredstvi „vlažo“ nad 15 milijoni nemadžarskih narodov in nad 6 milijoni madžarskih hrovdov. Čas je, da se temu divjastvu napravi konec. Škof pa, ki vodijo katoliško cerkev na Ogrskem, naj premislijo, ali bode njih zavestništvo s takimi močeti cerkvi in veri na korist. Mi dvomimo!

Politični pregled.

Domače dežele.

„Parlamentarna korespondenca“ priobčuje sledečo oficijelno izjavo „Jugoslovanskega kluba“:

List „Slovenec“ je prenesel različne verzije o pogovoru ministrskega predsednika s posadnelnikom zveze Jugoslovanov dr. Plojem glede odplačanja deputacije zveze v Badimpeleht hrvatski delegaciji ogrsko-hrvatskega sabora in o dogodkih v prvi klubski seji zveze.

Zveza Jugoslovanov izjavlja, da je popolnoma neresnično, da je ministrski predsednik v teku sveredenega pogovora omenil osebo klubovega člana Hribarja in belokranjske telezimce, kakor je tudi neresnično, da je bil sklep, naj se odpolije deputacija, nepravilno storjen.

Res je mardve, da je bil sklep popolnoma pravilno brez ugovora soglasno sprejet in da min. predsednik ko je bil o razlogih odposlatve sverdene deputacije informiran, svojih prejšnjih opask, katere pa nikakor niso bile oddane v ton ogorčenja, ni vzdrževal.

„Hudirja vendar! Kaj pa bo to? On je moral biti doma. In nekaj sta gotovo imela!“

Vrnil se je na Broz in tam se mu je Netka naposled vendarle izpovedala, ker jo je Anže nezamisljeno izpraševal.

Nato je šel iskal sledov. Našel jih je. Peljali so k strugi, na bregu pa je bil odtrgan velik kos ruše —

„Moj Bog, moj Bog — utopil se je najbrž. Viditi, viditi!“ — je pravil Netki, ki je šla z njim.

„Utopil, pravite?“ In nehotne je ponovila še enkrat, „utopil?“

„Gotovo. V temi je zašel sem na breg in padel v vodo.“

„Jezus, Marija — zavoljo mene!“ je zavpila mlada žena in se malodane sesela. —

Pršli so otročki, prišli so ljudje na Broz kraj pri Pavla, katerega so z drogovi pokalili v strugi. Prišli in odšli so pogrebci, ki so odnesli Pavla, nesrečno žtev ljudi, ki smatrajo šentav za krvavo kupčijo. Netka je vse to hladno gledala, na zunanji mirni; bilo ji je vse jedno, kar se je godilo okrog nje. Kaj ji je bilo na življenja?

Poznal sem jo še. Hodila je plašno in naglo skozi vas, kakor bi se bala, da ne vrže kdo pokona za njo.

Otroci smu kričali za njo, da je „mora“.

Mati mi je včas priporočevala, da jo je obe zavrgel po onem strašnem dogodku in prepovedal priti kdaj več doma.

Stari baje ni imel prav nič slabe vesti, da je prodal svojo hčer — vsega je bila kriva mlada žena sama.

Smeha nisem videl nikoli na njenem bledem obrazu, katerega so obrobili rodki sivi lasje. Ta obraz je bil kakor iz kamna, brez življenja in veselja.

Imela je nemirne noči. Govorili so, da „hodi Pavla nazaj“ ter joka in vzdihuje okrog hiše . .

V resnici ni nikdo ni upal blizu ponoci.

Nekoga dneva je umrla sama v svoji hiši. Našli so jo šele nekaj dni po smrti mrtvo . . Končala je samotno svoje neveselo življenje.

Nas adalje Slovenčeve opazke, ki se nanašajo na politične nazore in na nestransko razmere v zvezi, opazke, ki izražajo v neopravičene, malenkostne kritike, svezna ne smatra za potrebno odkrivali.

Dr. Trosit Pavlič Dr. Ploj, tajnik, predstojnik.

Ta izjava govori dovolj jasno, koliko je treba verjeti "resničnim" dahovniškim slovenskim listom.

V seji državnega zbora zadnje srede je govoril o nagodbi dr. Susterščić. Zahvalil se je vladi za belokranjsko telesnost, katero je imenoval veliko gospodarsko in narodno pridobitev za Slovence. Govoril je med drugimi tudi oš Masaryk, ki je označil nagodbo kot kompromis političnih in finančnih sil. Zagovarjal je češko-nemško spravo, a s spodbujanjem opravičenih čeških zahtev. Mnogo odmeva je vzbudil govor poslanca dr. Kramarja in sicer vsled tega, ker je tudi govoril za češko-nemško spravo.

Imed vlog omenjanega zahteva ljublj. okr. sodišča, da se mu izroči posl. Susterščić valed prestopka po § 132 kaz. zakon. Poslanca Demšar in Rožkar sta interpellirala poljed. ministra zaradi vtihoatljanja srbske živine čez Bosno na danajski trg.

Državne politične vesti.

Na Črnogorskem so pri zadnjih volitvah v dek. zbor, "skupštino", izvoljeni samo pristavi volne stranke. S tem je knez Nikoli odleglo.

Tudi na Ruskem je zmogala vlada na temelju volilnega reda, ki daje vpozemstnikom skoro vso politično moč, s svojimi pristaki.

Cesar je že popolnoma ozdravil. Tudi se na prsto spremlja. Kmalu bo tudi že sprejel.

Trgovinski minister dr. Fort gotovo odstopi. Pačak ostane skoraj gotovo še nadalje češki minister rojak, pljedeljski minister pa bo najbrž imenovan oš Prašek. Za prvi čas bo opravljal posle trgovskega ministra laron Beck sam.

Dopisi.

iz št. Raporta nad Laskim trgovcem. Gosp. župnik Mojžiček se je mskel v "Slovenca", da tam kot dopisnik iz "sosednje župnije" udari in blati gosp. nadučitelja Fr. Zupančiča. Žetovatli bi ga, Mojžičku, najprej naj se opere očitanj v "Nar. lista" št. 43; da ga čita, kaže "Sl. G." z dne 3. oktobra 1907. Ker je menda težko odgovarjati na tam zapisana očitanja, pravi, da vobče ne bo odgovarjal. Na tiste nakomando-branitelje pa mi nič ne damo. Mir med nadučiteljem in župnikom je pregal na že meseca prosinca, ko je odrekel nadučitelja pravico zasajati drevesca pred staro šolo in napravil s tem še g. Mart. Trautniku nepotrebna pota k sodniji, pa sveda pogrel s trditvijo, da je dotični prostor cerkvena last. — O znani bolani ž. župnika pa imajo Šentrupčani svoje menaje: čudno je, da ga je bolezen ravnó o časn šola (na Jožefovo) zapustila, a že na dan volilnega shoda je ozdravil, da naslednje dni ne bode več mase, ker je — bolan. Ozdravil je s prihodom kaplanovim, a popolnoma zdrav je bil o drugem shoda dne 5. maja. Čudna bolezen to, na katero tako vplivajo politični shodi in kaplani, kateri morajo mesto župnikov spovedovati hočiti! — Občinsko tajništvo je g. nadučitelja v prvi polovici meseca maja pravilno odpovedal; to je g. župan že priznal in še bo priznal, ako bode to dovolil župnik. Tajnik občine je sedaj g. kaplan Pešić; kakaj ni tajnik naš organiet? Kaplan je Bentel soper gosp.

našemu župniku, čol, da je "najprej to vrstnik Šentrupčanov", ker ni vedel za nekaj hlapcev, da bi jih vpisal v imenik državnoborskih volitev; ob obd. volitvah pa odboj so kamije za reklamacije ni volil in so manjkali v imeniku, katerega je gotovo lahko sestavil, še celo večji posestniki. To je gotovo "sorraktivno" višje vrste ali ne? "Šentrupčano" nadučiteljevo kaže najboljši slučaj Senica s marijagracsko občino, v kateri je obvaroval Šentrupčane občinskih strokov. — Šentrupčani se naj povedo, koliko je bilo strokov za popravilo župnišča in farne cerkve in koliko je v cerkvenih računih za prodane lipe? Mi smo zelo radovedni. — O "mirni" učiteljski Likar pa imamo lastno sodbo, katere ne moremo v javnosti priobčiti. — "Mirni" gospod župnik se je sagnal še tudi v šolskega voditelja v Svetini; in "rodoljubnost" njegovo kaže tudi to, da vsak kaplan hvali Boga, ko št. Rapert zapusti. Da bi nas enkrat zapustil tudi župnik Mojžiček!

"Slovenec" v odgovor. Ne bili bi v zvezi župnika Ilesiča izpregovorili nobene besede več — dahovniki so tudi ljudje in mesa in krvi. A ljubljanski dahovniški list "Slovenec" ima drmo čelo, da — Ilesiča posebno zagovarja. Pravi med drugim dobesedno: "Proti njemu sta pričali na slabem glas stojiči 14 letna Terenzija Kramberger in 15 letna Jerica Kocmut, ki sta svoji izpovedi opetovanju predrugačili in sta enkrat trdili, kar sta prej zanikali ter sta bili radi tega tudi obsojeni prva na šest tednov ječe, druga na štiri tedne ječe. Ljudstvo je prepričano, da je župnik Ilesič štev spletk". Primorani smo torej priobčiti stvarno poročilo o celi zadevi. Viničarska hčerka Terenzija Kramberger iz Zavrha je prišla kot 11 letna nepokvarjena dekle k Jožefu Švarcu v Trnovskem vrhu za pastorko služiti. Od tod je obiskovala šolo pri Sr. Bolfanku na Bilu, kjer je bil župnik Ilesič katehet. L. 1905 — dekle je takrat slazilo pri lončarju Šejdali v Trnovcu — je zalotil g. nadučitelja Reich v soli dvakrat poplana pisma, katerih vsebina je govorila o nepravni prestopkih, katere si je po pismu in izjavah dekleta soditi dovolil župnik Ilesič na dekletu. Lavantinski ordinarij je dal na obvestilo sicer celo zadevo preiskati, storil pa ni ničesar drugega. Na to pa so jeli orolniki preiskovati celo zadevo; njim nasproti je dekle potrdilo, da je imelo nepravno razmerje z župnikom. To je dekle pravilo tudi mnogim drugim osebam. Pri sodišču v Ptinju pa je dekle vstajalo vse, tote tudi njena tovarišica Jerica Kocmut in Hvalecinec. Pozneje pa ste pod prisogo vendar izpovedali resnico in izjavili, da ja župnik podkupil za napačno izpoved. Cela razprava je bila polna pripovedanja najgubnejših prisov, vendar pa župnik ni priznal svoje krivde. Trdil je, da se katoliški dahovnik ne more tako daleč spoznavati. K obravnavi je bilo povabljenih 40 prič, največ žet. in deklet; izpovede 15 prič so se prečitale. Obravnava je dokazala župnikovo krivdo in je bil obsojen k 15 mesečni ječi s postom vsak mesec; dekletu Kramberger in Kocmut sta bili obsojeni radi krive izpovedbe prva k šestmesečnemu, druga k štirideskemu zapora. — To je cela zadeva. "Slov." skazuje župnika Ilesiča, najbolj pa sebi slabo uslogo v svojo obrambo. Tisto "ljudstvo" na Bilu pa, ki je prepričano, da župnik ni ničesar kriv, je metalo ponoči kamenje g. nadučitelja Reicha, kateri je morni kot vreten učitelj tako nastopiti kako — nastopil, v stanovanje in bi ga enkrat kmalu ubilo. "Slovenec" in vsaj njegov voditelj priporočamo, naj bi raje gledali na to.

da so taki slazaji, ki lahko napravijo celi tati mnogo ala in nevroze, ne ponavljajo več. — Prepričani smo tudi, da ta čeden list ni brez namena omenil v dopis g. nadučitelja Vozika, posebno ne, ker se nam bori proti domisljam, "krivdiham" razmodam, "liberalnih" sodnikov. — Zanimivo bi bilo, da bi nam katoliški list tiste "spletko", o kateri govori, odkril. Faktum je, da celi dogodek ne bo povzdignil ugleda našega dahovništva med ljudstvom.

Slovenske novice.

Štajerske.

— Celjska "Zadrna Zveza" in — "Domovina". Dahovniki so širili po Spod. Štajerskem lažljivo vest, da celjska "Zadrna Zveza" podpira "Domovino" in "Narodni list". Med drugimi je ta "podpora" posebno ledala na arca g. župnika Kukočnika iz Dobrne, kateri je kot član nasledstva "Zadr. Zveze" dal pretekli teden ob priliki revizije preiskati, koliko je na tem resnice. Štiridesna revizija je dosegla, da "Zadrna Zveza" ni dala v nobeni obliki niti vinarja "Domovini" ali "Narodnemu listu". Istotako se je skazalo, da daje "Zadrna Zveza" mesečno komaj 100 kron potnih strokov onim članom nasledstva, ki birajo izven Celja, domaji pa ne zahtevajo ničesar. Radovedni smo, ali bo dahovništvo okrog "Sl. G." in gosp. župnik Kukočnik s njim vedno toliko pošteno, da bo prekalno svoje obrekovanje.

— "Slovenske trgovske društve v Celju" privedi v soboto, dne 2. novembra sveder skupni sastanek vseh članov v gostilni "Stadt Gras". Člane društva opozarjamo, da se sestanka polnoštevilno sdele.

— Izpred celjskega porotnega sodišča. Obsojen je bil posestnik sin Jože Rodman iz Rodnega k osem-mesečni ječi, ker je na levem očesu slepega delavca Ovetka se po domem očem tako hudo udaril s pestjo, da je Ovetko še na drugem očesu oslepel. Vzrok je bil to, da je Ovetko Rodmana v šali po ustih udaril. — Obsojena sta bila posestnika Korošec in Ribič iz Rastbora pri Poskvi k 4 letni, onizroma 3 letni ječi, prvi zato, ker je gostača Laha s smrekovo gorjasto tako nabli po glavi, da je umrl, drugi pa zato, ker je Korošec k njo zapeljal. Vzrok tega čina so bile neke tirjastve med Lahom in obema posestnikoma in iz tega nastale tožbe.

— "Dijaki kuhinja v Celju" bo imela svoj občni zbor v soboto, dne 9. novembra 1907 ob 2. popoldne v posojilnični dvorani. K občini sdelehi vabi.

— Vseh svetnikov dan v Celju. Krasen je-zaki dan je izrabil popoldne sto in sto ljudi na okoliško pokopališče. Šli so obiskat svojih dragih. Pokopališče je nudilo ta dan obiskovalco: cvetlice, vence in sveče po grobeh, žalostne zamišljene a še več brezskrbno veselih obrazov. — Pevski zbor "Delavskega podp. društva" v Celju je zapel ob 3. uri pri velikem krstu na gurnjem pokopališču pod vodstvom neumorno pridnega prevorođe g. Jos. Grossa troje žalostnik. Petje je bilo dovršeno in je zadovoljilo mnogoštevilno poslušajoče občinstvo. Vsa hvala ere g. E. Vargazona, čegar prvi tenor pozna cel Spod. Štajer, da je prihitel pravičnemu zboru na pomoč!

— Iz Teharjev. Gospod Fran Roblek, državni poslanec, daroval je takajni ljudski šoli v prid ubogim šolarjem znesek 30 K, za kar se mu najčrtnjeje zahvaljuje šolski voditelj Lovre Šah.

— Opatarjamo se enkrat na kon cert v korist Ciril-Metoveve družbe, ki je vrli žeti, dne 2. novembra t. l. v "Štinski kleti" pri Celju. Začetek ob 6. uri sveder. Vstopnina 40 vin. Ker je čisti dobiček namenjen preprotnih šolski družbi se preprotna hvalostno sprejemajo in je pričakovati obilna sdeležba.

— Fekar. Gorelo je včeraj popoldan pri posestniku Kraljevi, p. d. Svedra v Medlugu pri Žalcu. Pogorel je kosolec in pravijo, da tudi hla.

— Zahvala. Gospod Fran Roblek, vstopnik v Žalcu in držav. poslanec, daroval je takajni revali šolski mladini 30 K. Ta svota se bode porabila za šolsko kuhinjo. Podpisano šolsko vodstvo izreka tom potom vrimu gospoda poslancu, ki svoje diete obrača v dobrodelne namene, — najpričrtnjeje zahvalo in Bog pusti.

Šol. vod. Braslovče, 30. oktobra 1907. Fr. Lerbner.

— Zahvala. Ob priliki 100 letnic braslovške šole naklonil je takajni rojak gospod Valentin Korun, c. kr. gimnaz. profesor v Ljubljani — svoto 10 K v šolske namene. Naj mu bo na tem mestu izrečena dostojna zahvala.

Šol. vod. Braslovče, 30. oktobra 1907. Fr. Lerbner.

— Iz Vranjskega. Šentpavelska narodna godba na lok je priredila v sodelež 27. oktobra na Vranskem koncert v gostilni gospe Šentakove. Godci vedinoma sami kmotki fantje so igrali pod vodstvom g. učitelja Schmidta v splošno zadovoljnost vseh. Priporočamo nam društvo Savrinske doline, da si narodajo za veselice, plesu itd. mesto drugih dragih godb to domačo godbo, ki ima pa tudi mnogo strokov za muzikalije, nove instrumente itd.

— G. drž. posl. Fr. Roblek je daroval del svojih političnih poslanske dijet v znesku 300 kron "Družbi sv. Cirila in Metoda". Ostali znesek je g. poslanec razdelil na razne šole za ubogo šolsko dečo in gospodarskim društvom. — Gg. dahovniški drž. poslanci dr. Benkovič, dr. Korošec, Rožkar in Pitek, posumnajajo lep vrgled poslancev dr. Pijana in Robleka, saj čitite baje tako velike ljuboson do ljudstva! Čemu bi si pridrževali nezastuden denar, katerega ste dobili v politični zastoj in ljudskih žaljev?

— Iz Hrastnika. Skoro gabi se nam odgovarjati na podle, zlagane, ostidine in otročje hrastniške dopise v "Štajercu", in v drugih enakovrednih nemških listih. "Štajerc", delavcem in kmetom vrost "prijetelj", je list, ki ga urejuje isti Linhart, ki je ob zadnjem ponorečenem štrajku s svojim vodstvom prisajdal volike škode. Linhart, nekdanj vodja delavcev proti njih nasprotnikom Leillerju i. dr., je sedaj ali se prej urečno priplul v tabor delavskih sovražnikov, katere je nekdanj korajžno napadal, zatajal je svoje nekdanje prepričanje in izdal je delavsko stvar. Zato se nam gabi odgovarjati na njegove napade. — Sedaj se veseli čeden modakar nad nemško šolo v Hrastniku. Hvali se, da se je vpisalo 55"/, otrok v nemško šolo. Sveda je to goln laž. Vpisalo se jih je res precej, žalilbog po vsilili večini slovenskih, a da bi videli Linhart, Amer i. dr., krko se njih stariši že sedaj kesajo, zabeležili bi jih pri arca. Čakajmo še eno leto in videli bode, da imate še prekrasne kremplje, da bi mogli agrabiti našemu narodu njegovo sinova.

Bres napadov na župana Kola neve "Štajerc" ne odpravi. Le potolati se Linhart! Če so ga zapustili — o groza — Sibila in druge enake "volitine" se ni spaketen. Zaslombe bud kmoti in delavci voč kot kdaj prej in ta bo še razla. Kar se tiče županskega stolca, bomo spregovorili

o pravem času bodejo in rankinski položaje klerikalcev in nekaterih "Slovenec", katero tako grozno vesel "Stajerc". Materijal se zbira. — Neosnovan in zlagan je tudi napad na nekoga učitelja. Pijal, takim dopisnikom. To je zadnji odgovor umazanemu "Stajercu".

"Nar. čistilnica" v Hrastniku imenito uspeva: članov ima 120, knjig 200, listov 25 (med temi 3 ameriške, "Amerik. Slovenec", "Glas Naroda" in "Komar"). Povprečno se izposodi na teden 50—60 knjig in predlaga 150 števil raznih listov. Rodoljubi podpirajo nas! Poljube knjig!

— Iz Trbovlj! V četrtek, dan 31. oktobra 1907 je odstopil dež. poslanec gosp. Ferdo Roč kot župan v Trbovljah in je izročil vse špansko poslovilno podpisano g. Gustav Volčenko tak. šol. ravnatelja in c. k. nadzornika. Vzrok je menda nespoznavanje s dosed. odborom, v kolikor se tiče prihodnjih občinskih volitev, katere bodo okoli avgusta leta.

— Vojte v poljski okr. zastop. Imenit volitev velikega poslanca za poljski okr. zastop. je bil, kakor poroča "Novi Slovenski Stajerc" tako pomakljivo "ustavljen", da so morali Slovenci nekateri v red kot 40 slučajih! Srečali so bili izpušeni večina slovenski poselniki.

— V Rajhenburgu se je ustanovila zadnja nedeljska proti se obetajoči posojilnica klerikalna protiposojilnica. Isti dan je poročal v Rajhenburgu svojo "delovanje" državni poslanec Benkovič.

— Zahvala. Državni poslanec g. Franc Bobek poslal je podpisano slovensko vodstvo 20 K v poljubno uporabo za vsega šolarja. Nadajalo se daroval poleg za izkazanih prispevkov za tak. šolsko kuhinjo gospa Bobekova 4 K, gospa baronica Hachenberg 5 K, gospa Loh 4 K, letovnica g. Šušnik Pijal 10 K, g. dr. Schöbinger Pijal 4 K, g. dr. Oskala Korolko 2 K, neimenovani 31 via.

Vsem darovalcem v imenu šolske mladine priročno zahvala.

Šolske vred. št. Pavel pri Probohlu.

— Častnim občanom je izročila mestna občina slovenskoizbrana dež. peš. vojska in dr. Fr. Baum, poročevalca nemškega "Schalwerina" na Stajercu.

— Orag se je vendar dal izročiti prazničen španec. Kajti se je in knji in kaneval ljube Pijčane s tem knjižanjem za prebratno, da niso izročili pri sednjih obč. volitvah vseh njegovih prištevov. V hodoče boče po morali Pijčani nameri in Orag bo lahko poljski kar to hoteli.

— Holobogoljubnost občina "Slov. Gospodar" dr. Pijal in dr. Jurčič. Bolj holobogoljubno je menda postopal proti svojemu tovarniku Kolovaru in dež. zborn. g. Kolbar, ki je stavi hru spoznavljanja s njim nek predlog za njegov okraj, in pri predlogu za uravnavno Pannico, kjer se ni brigal za svojega tovarnika Bekiča, akcivno bi bil doleten za sterili! Pa to še ni vse. Ob primerenemu času bomo ga javili še jasneje.

— Po zasled je vdrati dr. Šušteršič "Slovenec" v parlamenta, ko je dokazoval, da se bo svema s Dalmacijo na vsak način usmili, da se bodo torej belokrajnske šolske gradile. Kakor znano je "Slovenec" trobil na vse usta, da je šolskica v nevarnosti. Kdo ima prav, dr. Šušteršič ali njegovi revolver žurnalisti? Po "Slovenčev" morali menda oba, dr. Šušteršič in "Slovenec".

— Umrl je v Pristavi travec g. Jakob Otorepec. — Otonil je v Ljubljano 30 letni albosloveni Konstantin Stelek, ko je zajemal vodo iz vod-

njaka. Pačel je vanj. — Tudi Slovenska Bistrica bo telefonično zvezana s Gradcem in Celjem.

— Iz Breznice v Dr. dol. Bliža bronzenskega koldovora nameravajo zgraditi nov most čez Dravo. 12. novembra se vrli komisijaki ogled. S tem bo spoznana dolgoletna želja prebivalstva.

— Damski klub za "Miklavžev veder" otrokom slov. ljudske šole in slov. otroč. vrtec se je takole sestavil: Pred. gđ. Milka Umberger, odbornice: gospe Ludvik, Perko, Sorčan, Sila, gospiče Kuster, Poglajen, Rok, Obdaril bo Miklavž vse otroke.

— Bodište prevladni pri zdravilih! Preteklo nedeljo zvečer se je J. Kolar, p. d. Kędę pozno v noč s nekim prijateljem dobro zabaval. Prišel je domu in vzel neko zdravilo. Nekaj kapljic se mu je zelo premalo, zato je spil vse in za vedno zaspal.

— Iz Fedarade, "Narodni list" poroča, da šepin Varpotič ni hotel teden dni pokopati otroka posestnika Simončiča, ker ta ni plačal vnaprej pogrebnih stroškov. Stori je to še le na branjavno povzelo brežičkega glavarstva. Kristus je šel, da je mrtve pokopavati dobro delo do bližnjega — šepin pa hoče to dobro delo imeti vnaprej plačano. Žalibo, da to si pomamenec slejaj lakomnosti naših puznikov za posestnim blagom.

— "Narodna založba", zadruga za pospeševanje narodnega tiska na Spod. Stajerkem, se je ustanovila v Celju. Predsed. prevzame v lastništvo "Narodni list".

— Vojtev v okrajni zastop. mariborski. Slovenci so v skupini knočk občin pri volitvah v okrajni zastop. mariborski — propadli. Izvoljeni so sami Nemci in nemškotari: Karl Fletcher, župan v Cirkuhi, Iv. Kammerer, župan v St. Jurju ob Pecnici, Mart. Prekl, župan v Razvanji, Dom. Polkar, posestnik pri St. Jakovu v Slov. gor. Johe Rot, posestnik v Radvanju, V. Schäffer, župan v Krčevju pri Mariboru, Fr. Weingrt, polkar na Ranci, Jos. Winkler, župan na Brestovci in Maks Wreg, posestnik v Sitravci. — Za danes približno namo to šolsko dejstvo. Prihodnje pa pri obitno komentar — kajnega ne bo vcel se "Slov. Gospodar" se vođe "Kmočke svane" s g. poslancom Piskom vrad, ki se so tako vsto, "poradi" za — poraz Slovencev.

— Iz Gradca. Elizabetinski zastopnik je bil obsojen, da plača odpuščeni nani Terziji B., katere ni mogla v samostanu vzdržati valed bolezn, kot posledici preteklega čela, smetno po 80 K. V razpravi pred sodnijo je prišlo na dan, kako, dejali bi, neravnost složinske se ravna po nekaterih samostansk s svazni. Svirimo torej naše starike, naj nikar ne dajejo svojih blazv v samostane, kateri pač poborajo delo in objahajo starostno preskrba, če se pa zgodi slehja kakor zgoraj omenjeni, pa ne marajo izpolniti svojih obljabe.

— C. k. r. poštne ravnateljstvo v Gradcu je zopet izdalo naredbo, proti kateri moramo v tej obliki odločno protestirati: porzalo je acier slov. pošte uslužbenec po semkem Stajerkem in Korolkom, da se javijo za premeščanje v slovenske dele obde del — dostavilo je pa, da se mora ta premeščitev izvršiti s uradnikovimi stroški. Kakor je pravilno in smetno, da ravnateljstvo upošteva želje slov. prebivalstva in olajšaje promet s tem, da nastavlja po slovenskih krajih v poštah uradih domače sinove, kako krivično je, da bi se naj sedaj naši domaci uradniki snaili nazaj iz tujine, kamor jih je snaila kratkoročnost in strah merodajnih mest pred nemško-

nacionalnim šovinizmom, v domovino na svoje stroške pri se itak skromnih plačah. — Edino pravilno je, da se jih premesti na državne stroške — in ako tega ravnateljstvo nede stori, naj podpi- raje vsi slovenski državno-školski poslanci to pravilno zahtovo pri trgovinskem ministerstvu na Dunaju.

— Akad. društvo slovenskih agronomov "Kres" na Dunaju naznanja, da si je izvolilo na svojem obnem sboru sledi odbor: predsednik: Matej Kosmač, kult. tehn.; podpredsednik: Ivan Motina, forest.; tajnik: Vojko Koprivnik, forest.; blaginjak in knjižničar: Albert Vederjak, agr.; namestnik: Albert Hartman, forest.; preglednik: Franc Spiller, jur. i. forest. in Anton Sodnik, jur. i. forest.

Kranjsko.

— Narodna "založba" slovenskih klerikalcev je to, da se — 90 nemških dijakov v Ljubljani ustanovi slovenska cela nemška gimnazija. 20.000 Nemcov na Kranjskem ima dvoje popolnih nemških gimnazij, 400.000 Slovencev na Stajerkem pa — nobene slovenske! "Slovenec" je o tej priliki pokazal svojo "snačkanost". 15. oktobra pise, da je delitev ljubljanske I. drž. gimnazije za Slovence nesprejemljiva, 29. oktobra pa pravi, da je ta dogodek nesprejemljiva važnosti za Slovence, neopredeljene stranke! Poslovenjenje ostalih gimnazij se ne odtehta klofota, katero so dobili ljubljanski Slovenci.

— Drobne novice. Zadržjo nedeljo so prepušili fantje iz Dobranj v St. Lenarta blapca Zgajnarja tako silovito, da je drugi dan umrl. — Med Planino in Rakovem je sadel hrastovik poseči na skalo, ki je ledala na prog. Polkodovan je bil stroj, pri vozovih pa so bile potrgane stopnice. — Za vedored na Golič bliz Postojne je dovoljeno 6.900 krun državni podpore.

— "Slovenska Matica" ima CLIV. odbore sejo v Ljubljani, v torek, dan 5. novembra 1907. ob 5. uri popoldne v dravski pisni ni. Spored: 1. Naznaila predsedništva. 2. Potrdilo zapisnika o 183. odborovi seji. 3. Poročilo o tobi g. prof. v p. Izvaja Josenka pascio Ant. Kacovce zapeljine. 4. Štiričletnica Prinež Trauberjeve in statistika dr. Janes Bliznovina. 5. Tajnikovo poročilo. 6. Sinajstosti.

Primorsko.

— Novi garniziji bodoči namočeni v Sečani in baje tadi v Pazinu. V Sečani se namesti 1. bataljon 97. polpolka.

— "Zvece narodnih dravter" so ustanovili guriti naprednjaki zadržjo nedeljo. Predsednikom je izvoljen dr. Diako Pac.

— V "Kmetički stranki" dr. Frankovi je baje nastal ranoč. Učiteljji pod vodstvom nadučitelja Mermolje boče imeci nov "Ljudski list", pristali dr. Franka pa "Kmetički list".

— Solistator Gilverst v pisarni dr. Treota v Gorici je bil točna odukrstva. Dravne predniktor je tobič Gilversta, rojenega Stajerca in Špita- liča pri Konjicah, da je izkoristi lahko- mišljenost in slabo razumnost posest- nika Kalina, njegove žene Ane in Jož Poljaka tako, da je dospel od izvirne terjatve 860 K na 4527 K 50 vin. Sodišče pa je Gilversta oprostil, čok, da to dejanje res ni bilo korektno, a radi odukrstva ga ni mogoe obsoediti. Drž. pravdnik je prijavil pri- tobo. — Klerikalci se izrabljajo za grozen slehja in to — po vsej pravici.

— Drobne novice. V Šempasu so bolani v tridesetih hišah ljeđe deloma na legarju, deloma otroci na škrtici.

— Pod vlie je prišel delavec Pavlu bliz Gorice. Bil je pijan. — Kar ni ni hotel plačati litor vina, je delavec Masan šestkrat sledil z nedom delavcu Marveca na čopovanski cesti. Marveca bo najbrj umrl.

Stetovne vesti.

— Pravda Molitkeja proti Har- denju. Politični pisatelj in izdajatelj revije "Zukunft" Maksimilijan Harden je napisal in v svojem listu priobčil celo vrsto političnih člankov, v katerih je dokazoval, da je napravilo nekakšno ljudje okrog nemškega cesarja obroč, kateri je močan dovolj, da odbije in odvrne vsak drug vpliv in svet ministrov, državnikov in politikov od vladarja. Harden je dokazal slab vpliv tega kroga na nemško vnanjo in tudi notranjo politiko, kajti na vsake vane mesto je bil imenovan vedno le čuvane in ljubljene teža krojka, naj je bil za nje sposoben ali ne. Slab vpliv na vnanjo politiko se je pokazal posebej v razpore med Nemčijo in Francijo zaradi Maroka. To vprašanje je nekaj časa grozilo zacetiti vojko med obema državama; Slo se je namreč za nemške čast in bi Nemčija nikakor ne bila smela odstopiti od svojih zahtev, to je da se v marokanskih pristančkih svede mednarodna policija, dočim so Francozi zahtevali, da se političko nadzorstvo njim izroči. V omenjenem krogu so bili knez Ealenberg, grof Molitke, grof Hohenzollern in svetnik francoskega poslanstva v Berlinu Lecomte. Ta je po Ealenbergu vse izvedel, kaj namerava Nemčija storiti v marokanskem vprašanju in vse te stvari je poročal v Pariz, z druge strani je pa Ealenberg na cesarja tako vplival in ga o vse stvari tako posvečal, da je cesar stori proti volji nemškega kancelarja vedno, kar so Francozi natiboma hoteli iz je na tak način sečete in navede po- vplivom tega okrega kroga pospeševanja francoske marokanske politike, valed česar je bila, kakor znano, Nemčija na konferenci v Algecirasu popolnoma porazena. To je Harden v svojih člankih dokazal in obenem namignil, da so člani tega kroga, ki tajno pogubonosno vplivajo na cesarja in državno politiko v svojem čuvstvenstvu abnormalni in bi torej tudi valed tega ne smeli biti v bližini cesarja. — Grof Molitke je bil vojaški komandant v Berlinu in ni na politiko sam vplival, poč pa je na- tanko poročal Ealenbergu vse, kar se godi na dvoru in v cesarjevi bližini, s katerim je prijateljski občelo. Ta poročila je Ealenberg politično izkoriščeval. Grof Molitke je Hardena tožil, da mu očitno abnormalna pravna de- janja, česar pa Harden ni stori, on je trdil in pred sodiščem tudi dokazal, da je čuvstvenstvo grofa Molitkeja abnor- malno, bolj šensko nego molke in da valed toza ne sodi na svoje mesto, do- kazal je nadalje vse, kar je trdil i pogubonosnem vplivu Molitkejevih pr- jateljev na nemškega cesarja in nemško politiko. Pri tem je prišlo na dan, da so Ealenberg, Lecomte in drugi njih znanci, visoki oficirji, plomenitaji in dostojanstveniki počenajli gnujane ne- pravne orgije in da so vsi skupaj ab- normalni ljudje. Molitke se je brasil in dosegel le toliko, da se on v tem oviru ni pregrešil in da ni vedel, da njegovi prijatelji in znanci taki. Harden je bil pa popolnoma oproščen. Dosegel je svoj namen. Predstolnaslednik je namreč še pred meseci opozoril cesarja na članke v "Zukunft". Cesar je kaj na to radikalno pomei v svoji okolič. Ealenberg, Molitke in njih krog so zrinili v dveh dneh. Sedaj po končani pravdi in ko se so pokazale vse te hude rane v visokih krogih boče sa- daljeval pometanje in nadstaji se je, da

2-1

Žene!

Ako trpite na starijasku krvi in enakih belicah, pijete P. Zervan, Kalk 265 bei Eile za Parnam. — Nekateri zdravila nimajo izmed stoterih: Gropa B. v W. pije: „Gruha lepa, vato sredstvo je pomagalo do v 3 dneh. Gropa L. v M. pije: „Vato izvrstno sredstvo bodem vsakomur priporočila in mi ga so vam zasajkali“. Arhiva B. v M. pije: „Za lažerno in točno potrebo pri moji ženi so vam najslabše zdraviljem. Že po 3 dnevni porabi je vplivalo in je huda bolečina potekla.“

Proti polijetvi 1 K 20 v (trdi v znamkah) polijem knjigo: „Metode prirode“ od dr. med. Lewisa. Prospekti zastoj. Prosta in potratna politina. 427 56-13

Kupujte narodni kolek!

Rundard Line

TRST-NEW YORK
je najkrajša, najhitrejša in najvarnejša pot iz Ljubljane v Severno Ameriko, kar tudi ni dolgo trajajoče vožnje po raznih letališčih, nekaterih prevoznikih in prometnih in sploh osebnih potrebah in družini naj bolje. Parali so precejšni, varni, izredni in enaki: vožnje vsake 14 dni. Hrana in postojalne napojnice. Pojavila daje in karte prodaja glavni zastopnik Rudard Linea, Ljubljana: Rudard Line, 2. ul. v. ul. ul. ul. ul. ul.

POZOR!
Mesto 18 K
Mesto 18 K

Numerisch Weiss, Haag 17/1. S. 17. S. 17. S. 17.

Havre - New York

vožnje zanesljivo najhitrejši hrzopariti
Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez
Bazel, Pariz, Havre v Ameriko.

Veljavno vozno listo in hrzopariti
plačila pojavila daje samo

ED. ŠMARDA,

oblastveno potrjena potovalna pisarna
v Ljubljani, Dunajska cesta 18

v novi hiši „Kmetke posejilnice“ nasproti znane
gošline pri „Figures“. 52-44

Potnikom v Ameriko
v predvarek!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov
ZWILCHENBART
BASEL (Švicar) Centralbahplatz št. 9

sprejema potnike za linijo čez Pariz-Havre po najnižjih cenah: —
vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako sobota
— Za večjo gotovost, da se potniki vkrcajo, spremlja jih eden uradnikov
do Havre. — Govori in piše se v vseh jezikih.
Kdor hoče potovati, naj se pisмено obrne zanculjivo na nas in sprejel
bode brezplačno najboljša pojava. 150-22

Vizitke priporoča Zvezna fiskarna!

Na družino in dobiti! 135 52-54 Na družino in dobiti!

IVAN RAVNIKAR, Celje, Graška ul. 21.
trgovina s špicerijem blagom, harvami in dobitnimi pridobi.

Pozor, vinogradniki!

Vse stvari za sarranje vrhovnih pijat kakor jabolkovca, hrastovca, vina
s lovstvom vsehlin okonom, dobiti in vedno v svoj torbi in zinguboli. Vam si
trba tak stvari naročati pri njih trgovih. Slavnemu občinstvu morja in obliče
priporoča tudi vrhovnih stvari za sarranje figanje, ruma, silverke, vinskaga
figanje in raznih likerjev. Navodila se dajejo odnosa. Kapsijem vsaki, tako
gobe, orbe, oves, plesice, prasa, jetmen in vse druge poljake pridolce.

Služba ostan! Velika postojalica!

„Ottoman“ tukaj, „Ottoman“ tam,
povsod me iščejo,
povsod me ljubijo.

TOMAŽEVA ŽLINDRA

Pazite na zvezdno
znamko
ter varujte se manj
trgovine izdelka.

je **najcenejši** in dokazano **najboljši umetni gnoj**, ki
vsebuje fosforovo kislino; poraben za vsako vrsto rastlin in za
vsako zemljo iz **tevaren za Tomasev fosfat v Berlinu**.

Glavni zastopnik za Spod. ještajersko je
trgovina z železnino in poljedelskimi stroji **„MERKUR“ P. Majdič**
Celje.

Ceniki in poučni spisi zastoj. Kdor naroči cel vagon, dobi posebni popust.

Kdor gnoji s Tomaševo žlindro naj rabi tudi zraven
kalijevo sol ali kajnit ki se dobi po
najnižji ceni v
trgovini z železnino **„MERKUR“ P. Majdič, Celje**

Gnojenje z umetnim
gnojem se drojno
povrne, to pričajo
dokazi. Ceniki in po-
učni spisi zastoj.

CELJE NARODNI DOM KAROL VANIČ NARODNI DOM CELJE

Velika trgovina modnega, suknenega in manufakturnega blaga na drobno in debelo

Za jesensko

In zimsko dobo dole novosti in modnem in
suknenem blagu za obleke v velikanski izbiri.
Velika zaloga preprog, garnitur suknenh in
cipkastih zaves in Stores po najnižjih cenah.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

Narodni dom

za katero jamčijo okraji: **Gornji grad, Sernica, Ščitanj, Šmarje pri Jelšah, Vransko** za popolno varnost vlog in za njihovo, po pravilih določeno obrestovanje do neomejene visokosti, ima sedaj hranilnih vlog **4.000.000 K.**

Hranilnica posluje s strankami vsak **torok in petek** dopoldne, za druga opravila pa je urad odprt **vsak dan** ob navadnih uradnih urah. **Hranilne vloge** obrestuje **po 4 odstotke** in pripisuje obresti polletno h kapitalu ter plačuje hranilnica **rentni davek sama** in ga ne odtegne vlagateljem, tako, da dobe iste popolnoma **nad 4 odstotke obresti.**

Izposojuje pa na zemljiško varnost **po 5 odstotkov**, občinam in korporacijam navedenih petih okrajev po **4 tri četrt odstotkov obresti.**

13

39-45

Polpriznani darila za goste, bomo št. 30

Singerjevi šivalni stroji

Vsak šivalni stroj ima razstveno znamko.

stroje do najvišje trdnosti ter so vsakega v uporabi.

Brezplačni poskusi v šivanju in vseh načinih modernega in svetovnega voseja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah odlikovani s največjimi priznanji.

Singer Co. deželjska družba šivalnih strojev

CELJE, Kolodvor na ulici Stev. 8. 11 22-45

za čisto porabo in
skrajno
trajno
trajno

Velika
trajnost in
vzorna
konstrukcija
zmožnost

SVARILO

Svarim vsakega v lastno korist, kateri bi šel za letošnjo jezen kam drugam blago kupovat predno si naroči vzorce ali si zalogo osebno ogleda v Trgovski hiši manufakturnega in modnega blaga na drobno in na debelo

R. Stermecki,
Celje,

založnik c. k. drž. uradnikov. Zaloga veljavna. Cene dobrodoletne. Postredstva strogo solidna. Nakup neprisljen. Vzorce proti vrtni na vse strani zastoj.

16 30-40

POSOJILNICA V CELJU

v lastni hiši
Narodni dom

Posojilnica ura-
duje vsak dan od
9. do 12. ure do-
poldne razun ne-
delje in praznike.

POSOJILNICA V CELJU,
ki je bila leta 1881 z ne-
omejeno zavezo ustanovljena,
šteje sedaj nad **4000** za-
drušnikov, kateri imajo vsaga
nad **22.000 K** vplačanih
deležev ter ima sedaj nad
6 1/2 milijona kron hranilnih
vlog in nad

330.000 kron

rezervnega sklada.

Hranilne vloge uprjemna od
vsakega, ako tudi ni član
zadruga ter jih obrestuje po

4 1/2 %

posojilnica plačuje
rentni davek
sama, ne da bi ga odtegnila
vlagateljem. Posojila daje na
osebni ali hipotekarni kredit
proti **5 %** in **5 %** obre-
stovanja. 14 22-45